

проф. Сабина Захариева
гл. редактор

За клиничните препоръки и новия консенсус на Българския институт „Метаболитен синдром“ за поведение при метаболитен синдром

Ние, клиницистите, искаме да предоставим на пациентите си възможно най-добрите грижи. За да направим това, трябва да сме в крак с развитието на научните изследвания, както и да придобиваме знания със собствен клиничен опит, който да прилагаме при всеки отделен пациент според обстоятелствата и нуждите му. Това е лекарска практика, основана на факти.

Въпреки че все повече се оценява важноста от възприемането на подход, основан на доказателства за клиничното вземане на решения в много области, клиничната практика все още не винаги е научно аргументирана. Като се имат предвид огромните потенциални ползи за здравето от това да приложим научно издържано лечение, е изключително важно да намерим начини за прилагане на доказателствата на практика.

Един от начините за подкрепа на изпълнението на доказателствата е чрез аргументирани клинични практики или както са по-популярни – клинични препоръки. Те очертават план на необходимите грижи, предоставят ръководство за препоръчителна практика и очертават вероятния резултат от нашите действия. Те осигуряват рамка, в която могат да бъдат взимани клиничните решения, както и да се използват като база за сравнение и оценка на клиничната практика. На практика всеки ден клиничните решения, взети до леглото на болния, правилата за работа в болници и клиници, както и разходите за здравеопазване от страна на правителствата и застрахователните дружества се повлияват от тези препоръки. Затова и клиничните лекари, политиците и данъкоплатците използват този инструмент за вземане на по-последователни и ефективни решения, т.е. за намаляване на разликата между това, което правим на практика, и това, което подкрепят научните проучвания.

Исторически, препоръките често са разработвани само на базата на консенсус на група експерти клиницисти, без изрично позоваване на научни доказателства. Основаните на доказателства препоръки демонстрират синергизма между науката и практиката, позовавайки се на идентифицирани чрез строга система за оценка научни изследвания. И ако до 1993 г. съществуват едва 444 публикации, класифицирани в категорията „практически насоки“, през следващите 15 години има близо десетократно увеличение на броя на публикациите, определени като „практически насоки“ – общо 4975 заглавия.

Българският институт по метаболитен синдром приема терапията на метаболитния риск за приоритетна сфера в практическите препоръки, по повод на което излъчи 8-членна работна група, която да формулира препоръки, базирани на доказателства. Работната група избра подход, препоръчан от групата GRADE – международна експертна група за разработване и приложение на препоръки, базирани на доказателствата, използван от The Endocrine Society в Primary Prevention of Cardiovascular Disease and Type 2 Diabetes in Patients at Metabolic Risk: An Endocrine Society Clinical Practice Guideline. Работната група направи преглед на наличната литература, запозна се изчерпателно със съществуващите към момента препоръки и използва съвместими езикови и графични описания както на мощността на препоръките, така и на качеството на наличните доказателства. В този брой на списанието ще имате възможността да се запознаете с пълния текст на този консенсус.